

við Skansan – eitt sera stórt mistak

føroyska sluppfiskiskapinum. Úr henni spratt øðrumegin klubbin og nýggja kirkjan og hinumegin Fiskepigernes fagforening og Fylking, og so seinni føroyski javnaðarflokkurin.

Nú høvdu hugsjónarfólk í familjuni av sínum eitingum og uttan hjálp frá landi ella kommunu, sett øll pakkhúsini í stand at nýta til mentanarlig endamál, og so kemur Varðin Pelagic og oyðileggur alt!?

Ella tað var ikki Varðin Pelagic, men ein skjót avgerð hjá kommununi á Tvøroyri, sum ikki var nóg væl umhugsað til at taka fyrilit fyri avleiðingunum.

Tí hvørja ferð tú hoyrir argumentið um, at tú mást ikki fora framburðinum, tá er tað uttanumtos fyri at fjala útyvir vánaliga ella onga planlegging.

Eiga at hjúkla um gamla miðbýin

Um tú fert at vitja ein stórbý, so er tann áhugaverdi parturin av býnum altíð gamli miðbýurin. Orsøkin til hetta er, at har finnur tú farvegin eftir farnum ættarliðum. Og gevur tú tær far um tað, so kann hvørt húsið sær siga sína søgu. Hetta er tað, sum skapar sálina í býnum.

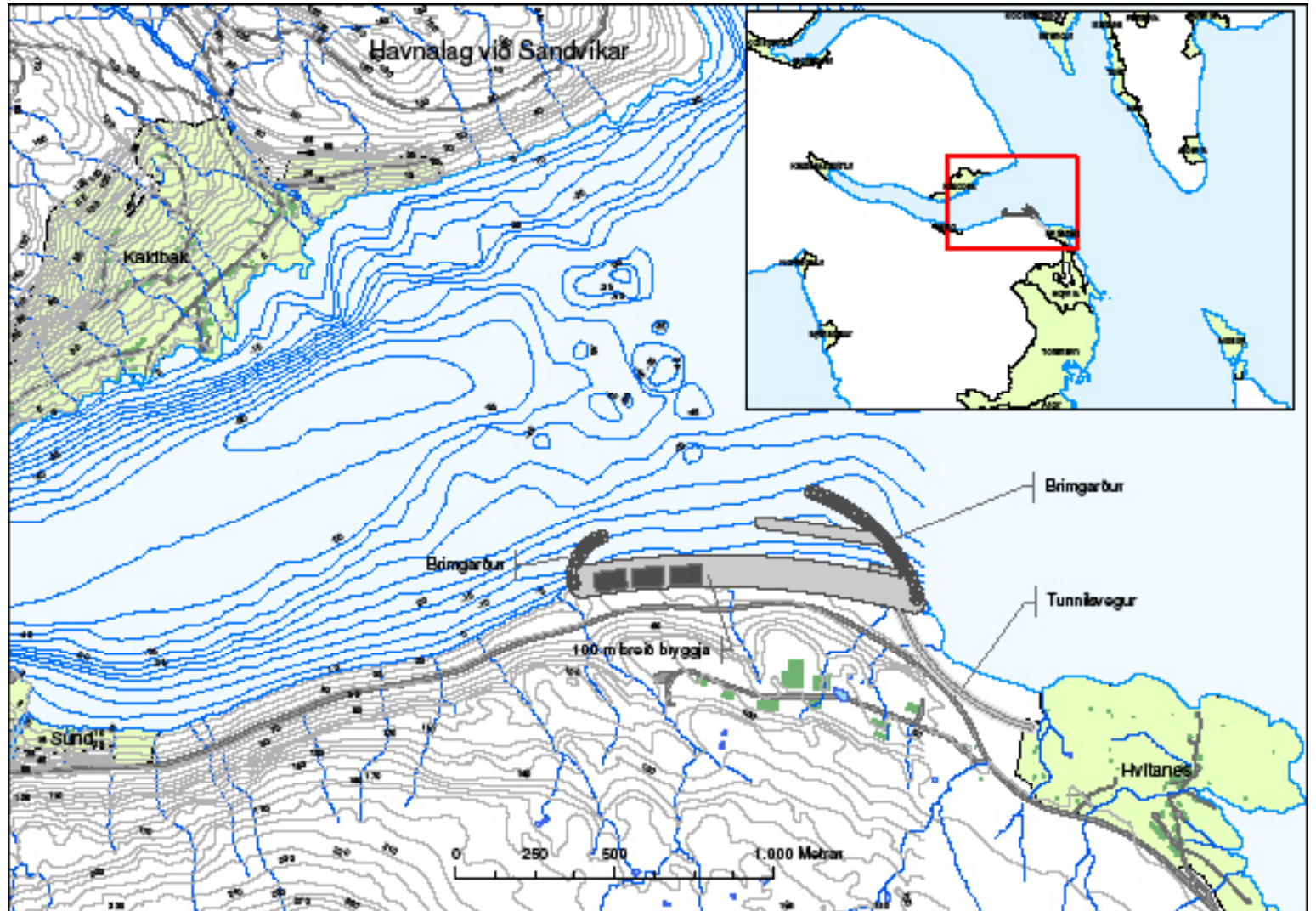
Tað hava verið gjørdar nógvar royndir at skapa nýggjar býir. Milliardir av krónum hava verið nýttar til hetta endamál, og kendastu arkitektarnir í tíðini hava verið við so ella so, men eg kenni onga av hesum royndum, sum hevur eydnast. Tú fært kaldar, sterilar og einkisigandi býir burtúr, og grundin er, at teir hava onga sál, tí teir hava onga søgu.

Tí er tað, at býarstýrin í stórbýunum hjúkla um gamla miðbýin, og tá trýstið frá vinnuni verður ov stórt, verður vinnugreinin, sum væntar ráðarúm, flutt út um býin. Í miðbýinum í Keypmannahavn eru t.d. 10-tals kilometrar av kajkanti, sum als ikki verða brúktir sum havnaøki longur, tí bingjuhavnin er flutt norður um býin.

Hetta átti eftir mínum tykki langt síðan at verið gjørt í Havnini.

Kaldbaksfjørður væl egnaður til nýggja havn

Viðlagt er eitt uppskot, ið eg havi fingið hendur á, og sum vísir eitt havnarlag, sum er lagt á gáttina við munnan á Kaldbaksfirði árákað Sandvíkarkjalla. Tað er um 400 metrar frá ætlaða tunnils-

Á hesum kortinum sæst, hvussu ein nýggj bingjuhavn hjá Tórshavna kommunu kann staðsetast í Kaldbaksfirði, tætt við munnan til Eysturoyartunnilin.

munnanum til Skálafjarðartunnilin og um 30 metrar frá landsvegnum til Kollafjarðartunnilin. So mikið langt frá, har fólk bógva, at skip og virkseimið á havnarlagnum ikki skuldu órógva nakran.

Her er ein 900 metrar langur kaikantur lagdur fram við landi úti á um 10 metra dýpi í meðal, og við 100 metra breiðari bryggju innanfyri. Út ímóti Tangafirði er havnarlagið vart av einum um 400 metra langum brimgarði, sum gongur í buð og bendir havalguna og innsúgin til viks og burtur frá sjálvum havnarlagnum. Hesin brimgarðurin røkkur út á 25 metra dýpi.

Út frá brimgarðinum, 40 metrar frá bryggjunni fram við landi og javnfjarur við hana er lagdur ein 375 metrar langur moli við atløgubryggju báðumegin. Tilsamans verða soleiðis 1.650 metrar av atløgubryggju.

Við innara endan er havnarlagið vart av einum gott 200 metra longum brimgarði at taka ímóti útsúginum. Hesin brimgarðurin røkkur út á 20 metra dýpi.

Fyrimunir við at flyta bingjuhavnina út um býin

Hvat hevði Havnin vunnið við at

sleppt útbyggingina av bingjuhavnini við Skansan og flutt hana út um býin?

Hon hevði vunnið tað, at bingjuhavnin hevði fingið friðari ræsur at virka undir og størri útbyggingarmøguleikar, og at bilgari hevði verið at bygt, tí tilfarið til byggingina fæst á staðnum.

Og hon hevði vunnið tað, at miðbýurin hevði sloppið undan øllum vansunum, sum standast av økta virkseminum á havnarøkinum, og sum eru nevnd í dømunum frammanfyri.

Ikki minst tað, at meginparturin av tungu ferðsluni hevði verið hildin uttan fyri býin.

Tú kanst siga, at tað verður tunga ferðslan longu, tí hon verður leidd eftir vegnum yviri við Strond, men vegurin yviri við Strond hevur frá gamlari tíð verið eitt rekreativt øki, har havnarfólk vanliga gingu túr.

Í táttinum »Nú gerast kvøldini myrk og long« verður sagt: »So vinarliga hond í hond, vit undan fólkinum renna og steðga forpøst har yviri við Strond«. Og í sanginum »Hví« hjá Faroe Boys verður sagt: »So yvir við Strond ein túr gekk eg mær«.

Økið Yviri við Strond er so

mikið náttúruvakurt, at eg ivist ikki í, at um tunga ferðslan fór av vegnum har yviri, hevði økið aftur verið til tað rekreativa økið, tað fyrr var, og at tað tá hevði verið tað økið í Havnini, har tey dýrastu grundstykkini lógu.

Bæði Havnin og Føroyar gerast fátækari

Og so aftur til Skansan. Ein skansi var settur soleiðis, at hann kundi verja innsiglingina til eina havn. Verður Skansin innibýrgdur, hevur hann tí einki við skansa at gera, og helmingurin av søguliga virðinum er farið av honum. Og Havnin og alt Føroya land er vorið fátækari.

Í táttinum »Gentukæti« verður sagt: »Við Havnarskansa hvíla vit, tað yndiga stað, vit sita har so fegin til alljósan dag«. Tað verður kanska ikki so yndugt longur at sita har og hyggja at bingjum.

Niðurstøða:

Samanumtikið kann sigast at meginreglan er:

1. at hjúkla verður um gamla miðbýin, soleiðis, at tá trýstið frá vinnuni verður ov stórt, verður tann vinnugreinin, sum væntar ráðarúm, flutt út um miðbýin.
2. at tunga ferðslan verður hildin

uttan fyri gamla miðbýin og uttan fyri íbúðar- og rekreativ øki.

Tvey dømi hava verið nevnd, har hendan meginreglan ikki er fylgd, og greitt hevur verið frá, hvørjar fatalar avleiðingar hetta hevur havt fyri hesar bygdir.

Tú kanst kanska bera yvir við, at ein bygdarkommuna við lítlari tekniskari umsiting kann taka fatalar, illa umhugsadar avgerðir, men at Havnar kommunu við síni stóru og vælurvirkandi teknisku umsiting absolutt skal gera somu stóru mistøk, tað skilji eg ikki.